

1. fejezet: F I L O Z Ó F I A

A teszt ezen fejezetének kérdéseire minden diák válaszol.

Válaszaikat az 01 – 19 számú kérdésekre piktogrammal jelölik az 1. számú válaszadólapon!

01 Héraклеitosz szerint minden dolog kezdete

- (A) a víz. (B) a tűz. (C) az apeiron. (D) a levegő.

02 Az idealizmus, mint filozófiai irányzat lényege

- (A) a meggyőződés, hogy a vallás elengedhetetlenül szükséges a emberi társadalom fejlődéséhez.
 (B) a hit, hogy a társadalom fokozatos fejlődéssel eléri ideális formáját.
 (C) az eszmék, a gondolatok, a szellem elsődlegessége.
 (D) a társadalmi fejlődés idealizálása.

03 A gnoszéológia

- (A) az ismeretekről szóló elmélet. (B) a léttel foglalkozó filozófiai diszciplína.
 (C) az ítéleteket vizsgáló logikai diszciplína. (D) az értékekről szóló elmélet.

04 Az arkhé

- (A) őselem, melyből az istenek megteremtették a világot.
 (B) a tökéletes lelki nyugalom állapota.
 (C) minden dolog közös kezdete az antik filozófiában.
 (D) bárka a bibliai történetben.

05 A szofisták filozófiájának központi fogalma

- (A) a lét. (B) a világűr. (C) a természet. (D) az ember.

06 Az alábbi filozófiai iskolák közül melyiket alapította Platon?

- (A) Lúkeion (B) Akadémia (C) Milétoszi iskola (D) Firenzei Akadémia

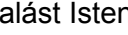
07 A. Augustinus szerint a legnagyobb erény

- (A) az ember ember iránti szeretete. (B) az ember Isten iránti szeretete.
 (C) az Isten ember iránti szeretete. (D) az Isten és az ember természet iránti szeretete.

08 *Az Isten államáról* című művében A. Augustinus kifejtette történelemszemléletét, mely szerint az emberiség történelme

- (A) az állam és az egyház közötti harc.
 (B) az Istenhez vezető út fokozatos keresése.
 (C) a megváltás keresése az ember számára.
 (D) két birodalom – a földi és a mennyei – harca.

09	<p>Panteizmusnak nevezzük</p> <p>(A) a természet körforgásáról szóló tan. (B) azt az elméletet, mely szerint a világot Isten teremtette. (C) azt a tant, mely azonosítja Istent a természettel. (D) azt az elméletet, mely tagadja Isten létezését.</p>
10	<p>A reneszánsz filozófia egyik jellemző jegye</p> <p>(A) az emberi fejlődés iránti érdeklődés. (B) a vigasz keresése az Istenben. (C) a világ lényegének keresése. (D) a túlvilági életre való orientálódás.</p>
11	<p>N. Machiavelli és T. Campanella műveikben foglalkoztak</p> <p>(A) a vallás kérdéseivel. (B) az erkölcs és az etika kérdéseivel. (C) az egyház kérdéseivel. (D) az állam és a jog kérdéseivel.</p>
12	<p>R. Descartes szerint szellemi és testi szubsztancia létezik, ezek egymást kölcsönösen nem határozhatják meg, egymástól függetlenek. E nézetével Descartes képviselője lett a</p> <p>(A) monizmusnak. (B) dualizmusnak. (C) pluralizmusnak. (D) teizmusnak.</p>
13	<p>Az empirizmus és a racionalizmus vitája az ismeretelmélet terén jellemző</p> <p>(A) az antik filozófiára. (B) a középkori filozófiára. (C) a posztklasszikus filozófiára. (D) az újkori filozófiára.</p>
14	<p>A teológia és a filozófia viszonyának kérdésében Aquinói Szent Tamás véleménye szerint a teológia</p> <p>(A) ellentétben áll a filozófiával. (B) teljesen alárendeltje a filozófiának. (C) nem épülhet azokra az észigazságokra, melyek a filozófia tárgyai. (D) kapcsolódhat a filozófiához, de a kinyilatkoztatás igazságait csakis a teológia kutathatja.</p>
15	<p>G. Berkeley a „<i>Létezni annyi, mint érzékelve lenni</i>“ kijelentéssel megkísérelte, hogy kifejezze a lényegét a filozófiai</p> <p>(A) szolipszizmusnak. (B) racionalizmusnak. (C) relativizmusnak. (D) dualizmusnak.</p>
16	<p>Az alábbi művek közül melyiknek a szerzője F. M. A. Voltaire?</p> <p>(A) <i>Perzsa levelek</i> (B) <i>Filozófiai levelek</i> (C) <i>Levelek a szabadságról</i> (D) <i>Angol szabadság</i></p>

<p>17</p>	<p>J. J. Rousseau az <i>Emil vagy a nevelésről</i> című művében hangsúlyozza, hogy a gyermekek nevelésének</p> <p>(A) összhangban kell lennie a természettel. (B) összhangban kell lennie az állam törvényeivel. (C) összhangban kell lennie a családdal. (D) összhangban kell lennie az egyház törvényeivel.</p>
<p>18</p>	<p>A tudományok, művészetek és mesterségek értelmező szótára a felvilágosodás korából, melynek szerzőit üldözte a világi és az egyházi hatalom,</p> <p>(A) enciklika. (B) monográfia. (C) bibliográfia. (D) enciklopédia.</p>
<p>19</p>	<p><i>A kozmosz eredeti állapota a káosz: a végtelen térben anyagi részecskék vannak szétszórva, melyek a vonzás és a taszítás elve alapján csoportosulnak. Ennek eredménye a harmonikusan elrendezett világ.</i></p> <p>A kozmosz felépítésének ezen koncepciója volt az alapja Kant</p> <p>(A) heliocentrikus elméletének. (B) geocentrikus elméletének. (C) kozmogóniai hipotézisének. (D) metafizikai hipotézisének.</p>
<p>Válaszaikat a 20 – 30 számú kérdésekre a piktogrammal jelölt 2. számú válaszadólapra írják!</p>	
<p>20</p>	<p>Hogy nevezik azt a filozófiai irányzatot, mely szerint a világ alapjai egy elvből, egy lényegből vezethetők le?</p>
<p>21</p>	<p>Mit tart a racionalizmus a megismerés egyedüli megbízható kiindulópontjának?</p>
<p>22</p>	<p>Hogy nevezik azt a bizonyítási módszert, amikor az általánostól haladunk az egyedi felé?</p>
<p>23</p>	<p>Hogy nevezték az ókori görögök a világ eredetéről szóló tant?</p>
<p>24</p>	<p>Az atomisták szerint a világ alapját a kicsi, tovább már nem osztható atomok alkotják. Melyik görög filozófus dolgozta ki az atomokról szóló tanítást?</p>
<p>25</p>	<p>Melyik görög filozófus vallotta, hogy a dolgok a számok tükröződései?</p>
<p>26</p>	<p>Hogy nevezik a Szókratész-féle módszerben a párbeszéd vezetésének azt a részét, melynek eredménye az emberi ismeretek kétségbevonása?</p>
<p>27</p>	<p><i>Platón meg volt győződve arról, hogy az érzékszerveinkkel felfogható világon kívül létezik az világa is.</i></p> <p>Írják le a szót, amelyik hiányzik a szövegből!</p>
<p>28</p>	<p>Arisztotelész hangsúlyozta, hogy jóvá a cselekvése révén válik az ember. A jócselekedetekre való céltudatos törekvés bizonyos képességek fejlesztését követeli meg. Hogy nevezte ezeket?</p>
<p>29</p>	<p>Melyik középkori filozófus fogalmazott meg öt utalást Isten létezésére?</p>
<p>30</p>	<p><i>J. Locke nyomatékosan elutasította Descartes teóriáját a velünk született eszmékről, és azt állította, hogy születésünkkor elménk tiszta, mint .</i></p> <p>Írják le a szavakat, melyek hiányoznak a szövegből!</p>

2. fejezet: J O G, P O L I T O L Ó G I A

A teszt ezen fejezetének kérdéseire minden diák válaszol.

Válaszaikat az 31 – 41 számú kérdésekre piktogrammal jelölik az 1. számú válaszadólapon!

- 31** A Szlovák Köztársaság állampolgára házasságot köthet
- (A) 16. életévének betöltése után korlátozás nélkül.
 (B) 15. életévének betöltése után bírósági engedéllyel, 16. életévének betöltése után korlátozás nélkül.
 (C) 15. életévének betöltése után bírósági engedéllyel, 18. életévének betöltése után korlátozás nélkül.
 (D) 16. életévének betöltése után bírósági engedéllyel, 18. életévének betöltése után korlátozás nélkül.
- 32** Az Európa Tanács az európai emberi jogok védelmének biztosítására jött létre a 2. világháború után. Melyik város jelenleg az Európa Tanács székhelye?
- (A) Brüsszel (B) London (C) Strasbourg (D) Párizs
- 33** Hova kell fordulnia a diáknak, ha a főiskolai jelentkezéshez szüksége van érettségi bizonyítványnak hiteles másolatára?
- (A) A jegyzőséghez. (B) A bírósághoz.
 (C) A rendőrséghez. (D) Az iskola igazgatóságához.
- 34** Az iskolai kiránduláson a bezárt turistaházból ellopják az Ön magnóját. Ki felel a keletkezett kárért?
- (A) Ön.
 (B) A turistaház üzemeltetője.
 (C) A felelős személye a rendőrség döntésétől függ.
 (D) A felelős személyét bírósági döntés állapítja meg.
- 35** Ki nevezi ki a Szlovák Köztársaság kormányát?
- (A) A parlament elnöke. (B) A kormány elnöke.
 (C) A győztes párt elnöke. (D) A köztársasági elnök.
- 36** A Szlovák Köztársaság Alkotmánya biztosítja az egyesülési szabadságot. Ez a szabadság lehetővé teszi, hogy az állampolgárok
- (A) részt vehessenek a közterületeken tartott gyűléseken.
 (B) politikai pártokat és polgári egyesületeket alapítsanak.
 (C) kollektívan javaslatokat és észrevételeket nyújtsanak be az állami szerveknek.
 (D) közös tulajdonú vállalatokat alapítsanak.

37	A horizontális hatalommegosztás alapelemei
	(A) a parlament, a kormány és az elnök. (B) a parlament, a bírói hatalom és az ellenőrző hatalom. (C) a törvényhozó hatalom, a végrehajtó hatalom és a bírói hatalom. (D) az unitáris állam, a föderáció és a konföderáció.
38	A választási rendszerben, melyre az arányos képviselet jellemző, a választópolgár
	(A) konkrét személyt választ. (B) képviselőket választ. (C) köztársasági elnököt választ. (D) politikai pártot választ.
39	Az ombudsman
	(A) a bíróságok tevékenységét felügyelő ellenőrző szerv. (B) a kormány tevékenységét ellenőrző szerv. (C) független szerv, mely részt vesz a polgárok jogainak és szabadságainak védelmében. (D) független szerv, mely a közrendet védelmezi.
40	A Szlovák Köztársaság törvényei akkor lépnek érvénybe,
	(A) miután megjelentek a <i>Törvénytárban</i> . (B) miután jóváhagyta őket az SZK Nemzeti Tanácsa. (C) miután aláírta őket a köztársasági elnök. (D) miután aláírta őket a parlament elnöke.
41	<u>Nem tartozik</u> a helyi önkormányzat szervei közé
	(A) a községi képviselőtestület. (B) a községi tanács. (C) a község polgármestere. (D) a járási bíróság.
Válaszaikat a 42 – 50 számú kérdésekre a piktogrammal jelölt 2. számú válaszadólapra írják!	
42	Mely állami szervek döntenek a polgár, az intézmények és az állam közötti vitákban?
43	Hogy nevezik a település legfelső képviseleti szervét?
44	Ki hirdeti ki a Szlovák Köztársaságban a népszavazást?
45	Mely állami szerv dönt arról, hogy összhangban vannak-e a törvények és más jogi előírások az alkotmánnyal?
46	Az SZK Nemzeti Tanácsa az SZK szerve és képviselőinek száma . Írják le, mely szó és szám hiányzik a szövegből!
47	Milyen életkortól vonhatók büntetőjogilag felelősségre bűncselekmény elkövetése miatt a fiatalok az SZK-ban?
48	Az SZK mely állami szerve készíti elő a költségvetés javaslatát?

49 Ha az államban a hatalom a törvényhozó, a végrehajtó és a bírói szervek között oszlik meg, és az államot kifelé az elnök képviseli, akkor ezt az államformát nevezzük.

Írják le a szót, amelyik hiányzik a szövegből!

50 Milyen idegen szóval nevezhetnénk meg az alábbi társadalmi jelenségeket: a nemzeti kisebbségek jogainak korlátozása és a vallásszabadság korlátozása?

3. fejezet: K Ö Z G A Z D A S Á G T A N

Minden diák választ egyet a 3 – 5. fejezetek közül, és csak a választott fejezet kérdéseire válaszol.

Válaszaikat az E01 – E10 számú kérdésekre piktogrammal jelölik az 1. számú válaszadólapon!

E01 A termelési tényezők piacán az adásvétel tárgyai

- (A) a föld, a javak és a szolgáltatások. (B) a munka, a tőke és a föld.
(C) a tőke, a munka és a szolgáltatások. (D) az értékpapírok, a tőke és a munka.

E02 A reálbér

- (A) a dolgozó részesedése a munkáltató nyereségéből.
(B) a dolgozó munkadíja a valóban elvégzett munkáért.
(C) a dolgozó bruttó bére az adók és biztosítási díjak levonása után.
(D) azon áruk és szolgáltatások mennyisége, melyet a dolgozó a béréért képes megvásárolni.

E03 Az alábbi közgazdászok közül ki fogalmazta meg a piacgazdaságba való állami beavatkozások szükségességét igazoló elméletet?

- (A) K. Marx (B) D. Ricardo (C) J. M. Keynes (D) M. Friedman

E04 Hogy nevezik a versenynek (konkurenciának) azt a fajtáját, mely a minőség emelésével, hosszabb szavatossági idővel és kedvezmények nyújtásával próbálja megnyerni a fogyasztókat?

- (A) nem ár jellegű verseny (B) árverseny
(C) keresleti verseny (D) tökéletes verseny

E05 Az áruk és a szolgáltatások kínálatában, valamint az ezek iránti keresletben tapasztalható állandó változásoktól függően az áruk és a szolgáltatások árai emelkednek vagy csökkennek. A piaci kínálat és kereslet aktuális viszonyának eredményeként létrejött ár elnevezése

- (A) piaci ár. (B) akceptált ár. (C) rendes ár. (D) egyensúlyi ár.

E06 Az amortizáció (a felhasznált gépek, berendezések stb. értékcsökkenése) összegével csökkentett bruttó nemzeti termék elnevezése

- (A) bruttó hazai termék. (B) nemzeti jövedelem.
(C) nemzetgazdaság. (D) nettó nemzeti termék.

<p>E07</p>	<p>A Szlovák Köztársaságban érvényes jogszabályok alapján a vállalkozásoknak három alapvető szervezeti-jogi formáját különböztetjük meg. Az alábbiak közül melyik <u>nem tartozik</u> ezek közé?</p> <p>(A) iparos vállalkozások (B) szövetkezetek (C) konzorciumok (D) kereskedelmi társaságok</p>
<p>E08</p>	<p>A makroökonómia vizsgálja</p> <p>(A) a nemzetgazdaság egészét. (B) a nagy cégek vállalkozóinak magatartását. (C) a vállalatok közötti gazdasági kapcsolatokat. (D) a globális ökonómia működésének alapelveit.</p>
<p>E09</p>	<p>A gazdaság alábbiakban felsorolt típusai közül melyik jellemző a világ fejlett államaiban?</p> <p>(A) a hagyományos gazdaság (B) a vegyesgazdaság (C) a piacgazdaság (D) az utasításos gazdaság</p>
<p>E10</p>	<p>Hogy nevezik azt a folyamatot, melynek során az állami vállalatok magántulajdonba kerülnek?</p> <p>(A) szanálás (B) privatizáció (C) liberalizáció (D) kollektivizáció</p>
<p>4. fejezet: P S Z I C H O L Ó G I A</p> <p>Minden diák választ <u>egy</u>et a 3 – 5. fejezetek közül, és csak a választott fejezet kérdéseire válaszol.</p> <p>Válaszaikat az P01 – P10 számú kérdésekre ☒ piktogrammal jelölik az 1. számú válaszlapon!</p>	
<p>P01</p>	<p>Az általánosan használt definíció szerint a pszichológia tudomány, melynek tárgya</p> <p>(A) az ember kutatásának problémája. (B) az élő szervezetek aktivitása. (C) a pszichikum, a lélek. (D) az ember társadalmi körülményei.</p>
<p>P02</p>	<p>A másokról való gondoskodás szükséglete</p> <p>(A) pszichológiai szükséglet. (B) fiziológiai szükséglet. (C) feltétlen reflex. (D) feltételes reflex.</p>
<p>P03</p>	<p>A pszichikai fejlődés öröklődés által szerzett feltételeinek elnevezése</p> <p>(A) ösztönök. (B) gének. (C) diszpozíciók. (D) emóciók.</p>
<p>P04</p>	<p>Szonya a közösségben zárkózott, bátortalan, általában szomorú, minden megjegyzés megérinti, nehezen talál barátokat. Szonya temperamentuma</p> <p>(A) kolerikus. (B) flegmatikus. (C) szangvinikus. (D) melankolikus.</p>

P05	Az ember pszichikai (vagy jellembeli) tulajdonságainak vizsgálatát és diagnosztizálását elsősorban (A) didaktikai tesztekkel végzik. (B) pszichológiai tesztekkel végzik. (C) műveltségi tesztekkel végzik. (D) szociometriai tesztekkel végzik.
P06	Péter a félévi írásbeli dolgozat napján szándékosan nem ment iskolába. Milyen érzelmi állapot okozta nála a legnagyobb valószínűség szerint ezt a viselkedést? (A) a harag (B) a szenvedély (C) a hangulat (D) a félelem
P07	Az intelligenciahányados, ismeretebb nevén IQ, kifejezi (A) a normális Gauss-féle elhelyezkedés görbáját. (B) az ember intellektuális képességeinek szintjét. (C) a teszt helyesen megoldott feladatainak százalékarányát. (D) az ember pszichikai képességeinek részarányát.
P08	Az ember egyéniségének leírásakor összpontosítunk az egyén (A) alapvető és személyes képességeire. (B) általános és speciális képességeire. (C) individuális és kollektív képességeire. (D) feltételes és feltétlen képességeire.
P09	A betegségek gyógyításának és a zavarok megszüntetésének pszichológiai eszközeivel foglalkozó ágazat a (A) pszichodiagnosztika. (B) pszichiátria. (C) pszichoterápia. (D) pszichofarmakológia.
P10	Az embernek a tárgyakhoz, a környező világ jelenségeihez, önmagához, saját tevékenységéhez és más emberekhez fűződő viszonyának átélése része (A) az érzelmeknek, emócióknak. (B) a szükségleteknek, az ösztönöknek. (C) az elképzeléseknek, az érzékelésnek. (D) a pszichikai tulajdonságoknak, funkcióknak.
5. fejezet: SZOCIOLÓGIA Minden diák választ <u>egy</u>et a 3 – 5. fejezetek közül, és csak a választott fejezet kérdéseire válaszol. Válaszaikat az S01 – S10 számú kérdésekre ☒ piktogrammal jelölik az 1. számú válaszlapon!	
S01	A szociológia, mint a társadalomról szóló tudomány (A) a 18. század második felében keletkezett. (B) a 19. század első felében keletkezett. (C) a 19. század második felében keletkezett. (D) a 20. század első felében keletkezett.

S02	<p>Az alábbi szociológusok közül ki adta a társadalomról szóló tudománynak a szociológia elnevezést?</p> <p>(A) E. Durkheim (B) K. Marx (C) A. Comte (D) M. Weber</p>
S03	<p>Az alábbi jelenségek közül melyik <u>nem tartozik</u> a szociológia tárgykörébe?</p> <p>(A) a szolidaritás (B) a kollektív tudat</p> <p>(C) az egyén tulajdonságai (D) a kultúra</p>
S04	<p>Az ember egész életén keresztül tanul. Hogy nevezik a szociális tanulás folyamatát?</p> <p>(A) szocializáció (B) perszonalizáció (C) szociális változás (D) szociális empátia</p>
S05	<p>A szociális státus, helyzet a társadalomban elfoglalt, bizonyos jogokkal és kötelességekkel járó szociális pozíció. A műveltség</p> <p>(A) született státus. (B) szerzett státus. (C) kényszerített státus. (D) zárt státus.</p>
S06	<p>Péter zavarta osztálytársát, ezáltal lehetetlenné tette számára, hogy figyelje a tanár magyarázatát. Mikor ezt a tanár észrevette, Péter abbahagyta társa zavarását. Ez a helyzet</p> <p>(A) az önkontroll megnyilvánulása volt.</p> <p>(B) az önértékelés megnyilvánulása volt.</p> <p>(C) a formális ellenőrzés megnyilvánulása volt.</p> <p>(D) a nem formális ellenőrzés megnyilvánulása volt.</p>
S07	<p>Társadalmunk mely szociális változásai tarthatók meghatározónak az utóbbi 15 évben?</p> <p>(A) a kulturális változások. (B) a politikai változások.</p> <p>(C) a vallási változások. (D) a demográfiai változások.</p>
S08	<p>A csoport tagjai közötti kapcsolatok alapján különféle csoporttípusokat különböztetünk meg. A család és a barátok példái a</p> <p>(A) primér, elsődleges csoportnak. (B) szekundér, másodlagos csoportnak.</p> <p>(C) terciér, harmadlagos csoportnak. (D) formális csoportnak.</p>
S09	<p>Szociális interakciónak nevezzük</p> <p>(A) a mások kedélyállapotába való beleélés képességét.</p> <p>(B) az emberek csoportokba osztását viselkedésük szerint.</p> <p>(C) a szabályok megszegőinek elkülönítését a csoport többi tagjától.</p> <p>(D) a csoport tagjainak egymásra hatását bizonyos szabályok szerint.</p>
S10	<p>Hogy nevezzük az egy férfi és egy nő között létrejött házasságot?</p> <p>(A) ontogámia (B) monogámia (C) bigámia (D) poligámia</p>

Vége a teszt I. részének